

Datum van de excursie:	6 Augustus 2016
Bezochte gebied:	Oostvaardersplassen, 5600 ha wetland tussen Almere en Lelystad, Excursie van 09.00 tot 14.30 uur
Begeleider:	Robert de Groot

Weer: Buiig maar het meeste viel naast ons, wind uit zuid, 2 Beaufort, temperatuur tot 20°C.
Opmerkelijk: Havik die op 30 meter langs vloog.

Soortenlijst

Nederlandse naam	English name	Scientific name
Fuut	Great Crested Grebe	<i>Podiceps cristatus</i>
Aalscholver	Great Cormorant	<i>Phalacrocorax carbo</i>
Kleine zilverreiger	Little Egret	<i>Egretta garzetta</i>
Grote zilverreiger	Great Egret	<i>Casmerodius albus</i>
Blauwe reiger	Grey Heron	<i>Ardea cinerea</i>
Lepelaar	(Eurasian) Spoonbill	<i>Platalea leucorodia</i>
Knobbelzwaan	Mute Swan	<i>Cygnus olor</i>
Grauwe gans	Greylag Goose	<i>Anser anser</i>
Nijlgans	Egyptian Goose	<i>Alopochen aegyptiacus</i>
Wilde eend	Mallard	<i>Anas platyrhynchos</i>
Krakeend	Gadwall	<i>Anas strepera</i>
Slobeend	(Northern) Shoveler	<i>Anas clypeata</i>
Wintertaling	(Common) Teal	<i>Anas crecca</i>
Zomertaling	Garganey	<i>Anas querquedula</i>
Tafeleend	(Common) Pochard	<i>Aythya ferina</i>
Kuifeend	Tufted Duck	<i>Aythya fuligula</i>
Bruine kiekendief	Marsh Harrier	<i>Circus aeruginosus</i>
Havik	(Northern) Goshawk	<i>Accipiter gentilis</i>
Buizerd	(Common) Buzzard	<i>Buteo buteo</i>
Torenvalk	(Common) Kestrel	<i>Falco tinnunculus</i>
Meerkoet	(Common) Coot	<i>Fulica atra</i>
Steltkluut	Black winged Stilt	<i>Himantopus himantopus</i>
Kievit	Northern Lapwing	<i>Vanellus vanellus</i>
Kemphaan	Ruff	<i>Philomachus pugnax</i>
Grutto	Black-tailed Godwit	<i>Limosa limosa</i>
Tureluur	(Common) Redshank	<i>Tringa totanus</i>
Zwarte ruiter	Spotted Redshank	<i>Tringa erythropus</i>
Oeverloper	(Common) Sandpiper	<i>Actitis hypoleucos</i>
Kokmeeuw	Black headed Gull	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>
Stormmeeuw	(Common) Gull	<i>Larus canus</i>
Zilvermeeuw	Herring Gull	<i>Larus argentatus</i>
Kleine mantelmeeuw	Lesser Black-backed Gull	<i>Larus fuscus</i>
Visdief	(Common) Tern	<i>Sterna hirundo</i>
Houtduif	Wood Pigeon	<i>Columba palumbus</i>
Holenduif	Stock Dove	<i>Columba oenas</i>
Gierzwaluw	(Common) Swift	<i>Apus apus</i>
Grote bonte specht	Great spotted Woodpecker	<i>Dendrocopos major</i>
Oeverzwaluw	Sand Martin	<i>Riparia riparia</i>
Boerenzwaluw	Barn Swallow	<i>Hirundo rustica</i>
Huiszwaluw	House Martin	<i>Delichon urbica</i>
Witte kwikstaart	White Wagtail	<i>Motacilla alba</i>

Flevo Birdwatching

Merel	Blackbird	<i>Turdus merula</i>
Spreeuw	(Common) Starling	<i>Sturnus vulgaris</i>
Ekster	Magpie	<i>Pica pica</i>
Kauw	(Eurasian) Jackdaw	<i>Corvus monedula</i>
Zwarte kraai	Carrion Crow	<i>Corvus corone</i>
Putter	Goldfinch	<i>Carduelis carduelis</i>
Kneu	Linnet	<i>Carduelis cannabina</i>
..	..	..
48	0	48
Soorten waargenomen / Species observed	(H) = Alleen gehoord / Heard only	Total

Nummers tussen haakjes corresponderen met nummers op de kaart hieronder. Groene tekst is algemene beschrijving, zwart is waargenomen op excursie

Gebied zuidwest van Almere, (niet genummerd, links beneden net buiten de kaart). Uitkijkend naar Amsterdam, het eiland Pampus, het keileembultje waar Muiderberg op ligt. Achter ons landschapskunst, het markeert de plek waar een scheepswrak is ontdekt, onderzocht en vervolgens, *in situ*, is achtergelaten, bedekt met extra grond. Er zit geen pot met goud meer in. Het gedeelte rond de windmolens heeft meestal Grauwe Ganzen en Buizerd. Soms een Vos. Bij Pampushaven, een voormalige werkhaven lagen vroeger vier blauwe drijvende huizen, die zijn in de zomer van 2016 weggehaald. Altijd even opletten hier. Soms Krooneend en in de winter meerdere soorten eenden, waaronder zaagbekken: Voor de kust liggen er Aalscholver, Fuut, Stormmeeuw en vliegen er Kokmeeuw, Oeverloper (met laag gehouden vleugels) en Witte Kwikstaart. Nu de blauwe, drijvende huizen weg zijn is het hoekje achter de strekdam niet meer zo beschut. Fuut heeft daar geen last van, maar verder is het rustiger. Een jongere Fuut zwemt heel onrustig heen en weer vlak voor de oever, heel ondiep. Gooit veel water op met de poten, maar gaat niet meer dan 10 cm diep, toch telkens met kleine visjes boven komend. Op dat moment dus een goede, resultaat brengende jachttechniek. We vervolgen onze weg langs Pampushaven, en zien meer Witte Kwikstaart en een vrouw Kneu, daar komt later een tweede vogel bij op het moment dat het vrouwtje opvliegt, maar of dat haar echtgenoot is...? Op de steenhopen zit alleen heel kort een konijn in beeld en een grote groep Spreeuw. Waarschijnlijk foerageren ze op Emelten, de larven van langpootmuggen.

Kwelwater (15) Parkeerplaats met inrit die haaks staat op de Oostvaardersdijk, voorzichtig. Ernaast gelegen op een van de laagste punten van Zuid Flevoland enkele hectares ondiep water. Een plas die misschien iets ondieper wordt in de zomer, maar nooit opdroogt. Tegen de herfst is het waterpeil vaak laag en waadvogels foerageren dan in de vrijgekomen modder. Kluut, Tureluur, Witgat, Watersnip. Enorm rietveld naast de plas. Als we Blauwborsten zien of Baardmannen dan is het hier: Het Kwelwater maakt deel uit van de Lepelaarplassen, en dat klopt, er staat inderdaad een Lepelaar, en later vliegen er nog drie jonge vogels voor ons langs, blauw-grijze snavels. Het water staat iets lager en er is een halve maan aan moddervlakte vrij gekomen. Daar loopt een Grutto, meerdere Tureluur, Kempmaan en twee Zwarte Ruiter. Er landt aan de rietrand een koppel Zomertaling, met hun grijze vleugelvelden goed in beeld. Ruiende Wintertaling (groene spiegel), Wilde- en Krakeend. Slobeend is tenminste aan de snavel goed herkenbaar.

Parking Zuid (16) Parkeerplaats met haakse inrit. Ten oosten hiervan ligt het ondiepe water van de Oostvaardersplas. Op een paar honderd meter afstand staat er een rij struiken met de voetjes in het ondiepe water. Hierin bevindt zich een kolonie Aalscholvers en een aantal nesten van Lepelaar en Grote Zilverreiger. Ten westen ligt het IJsselmeer: We stoppen hier om te proberen een valk in beeld te krijgen die een kilometer terug in een boomtop zat, best donker, met leigrijze rug, en slank, dus waarschijnlijk een Boomvalk. Stoppen op die weg is onverantwoordelijk, en dus verboden, we moesten helaas wel door rijden. Vanaf de parkeerplaats kan je een Aalscholverkolonie zien, in tegenlicht, en dan zie je zeker geen details. Boven het IJsselmeer vliegt Visdief. Kleine Mantelmeeuw, Visdief en Kok- en Stormmeeuw zitten op de palen van de fuiken.

Flevo Birdwatching

Parking Noord (17) Ruime parkeerplaats met makkelijke inrit. Aan de oostkant van de parkeerplaats is in de verte, op 3.1 km afstand, het nest van de Zeearend te zien. Dichterbij op het ondiepe meer zelden heel veel vogels, maar bij een sterke westenwind willen grote groepen duikeenden (Kuif en Tafel) en Slobeend wel eens schuilen. Het water van dat meer is ondiep en wordt snel troebel door golfslag die modder opwerfelt. Aan de kant van het IJsselmeer ligt een schuilhaven met steigers en golfbrekers. In de zomer heel veel Visdieven, maar ook Noordse Sterns, Kokmeeuwen, Stormmeeuwen en broedende Holenduiven op de golfbreker. De struiken iets meer naar het noorden beschutten soms grote groepen waadvogels, tientallen Watersnippen: In het oosten en in de verte zien we het nest van de Zeearend, maar geen van de vogels zelf. Gierzwaluw vliegt met meerdere exemplaren nog boven de dijk, veel zijn er al op weg naar tropisch Afrika. Aan de westkant zitten er veel meeuwtjes en Visdief op de steiger en de strekdam. Er zit ook een Kleine Mantelmeeuw tussen. Een Holenduif vliegt langs, en een Kleine Zilverreiger inspecteert het water naast de strekdam. Nog meer Krakeend en Fuut. En weer een kleine groep, drie stuks, Oeverloper.

We stoppen heel even bij de parkeerplaats van de hut Grote Zilverreiger (14): Oeverzwaluwen landen op de grond en zitten dan mooi in beeld, donkere borstband, licht bruin-grijze bovendelen en lichte buik komen goed in beeld. Het lijkt of ze iets van de grond eten. Insecten of kleine steentjes (behulpzaam bij de vertering), dat kunnen we niet zien.

Keersluisplas en Bovenwater (9) De eerste ligt ten zuiden van de Knardijk, is ondiep, troebel en vaak goed voor Slobeenden en Lepelaars, voor zichtjagers waardeloos. Deze plas vriest snel dicht en dan verdwijnen de vogels ook allemaal. De ander kant van de dijk heeft het diepere Bovenwater, met waterplanten, helderder. In de winter langer open, en dan goed voor Brilduiker, Nonnetjes, Fuut en vaak Rosse Stekelstaarteend. In trektijd soms honderden Zwarte Sterns en Dwergmeeuwen. Let ook op kleine fuutachtigen: Dodaars en Geoorde Fuut, zelfs vaak in prachtkleed en dan onmiskenbaar, in de winter soms ook Kuifduiker. Knardijk (Vanaf (14) naar het oosten), de scheiding tussen Oostelijk en Zuidelijk Flevoland. De bomen aan de voet van de dijk aan de zuidkant zijn uitlopers van de zinkstukken die destijds de dijk beschermden tegen de golfslag, toen Zuidelijk Flevoland nog niet bestond: Knobbelzwaan, Kuifeend, waarvan sommigen nog steeds in bijna prachtkleed, de meeste eenden zijn nu in eclips, rui, die pas tegen het begin van de herfst voorbij is, dan zijn ze weer makkelijker te determineren. Een stuk verder tegenover het Hollandse Hout is de Aalscholverkolonie, veel nesten in beeld, maar de wind is gelukkig zo, dat we de kolonie niet kunnen ruiken. De hoeveelheid afval, urinezuur, na het dagelijks eten van ongeveer 40 ton vis, leidt wel tot schade aan de bomen. Even verder een Torenvalk in de top van een dode boom. We rijden langs het bezoekerscentrum, waar doodgemoedereerd een Vos over het fietspad loopt. Net voorbij het spoor zien we een tweede Vos op het talud van de dijk. Aan het eind, na het bekijken van wat vraatschade door Bevers, een korte stop bij de sluis. Huiszwaluw.

Oostvaardersveld met Krakeendhut (5) en Poelruiterhut (6) Een terrein dat opnieuw is ingericht om dezelfde vier landschappen te hebben als in de Oostvaardersplassen. Maar hier is een aantal paden aangelegd waardoor men toegang heeft en die landschappen kan verkennen. Open water, grasland, rietkragen en wilgenbos. De twee metalen hutten stonden er van oudsher al, het houten kijkscherm is nieuw: We krijgen hier een korte hevige bui over ons heen, wel hebben dan wel een aantal Steltkluut gezien, adult zowel als juveniel. Er is dus hier ergens genesteld. Ook hier Slobeend, Wintertaling, Kievit. We besluiten om even snel naar het zuiden door te rijden, onder de bui door.

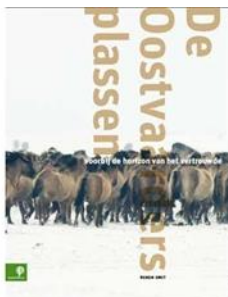
Grote Praambult (8) Uitzicht over een heel groot terrein. Recht vooruit het oude talud van de brug. Links ervan de restanten van een bos van Vlier, wilg en wat Meidoorn. Volkomen weggegeten door Edelherten en Konik-paarden, die in de winter de bast van de bomen pellen. Rechts een zandvlakte met waterplassen, let hier op Vos, Raaf, in de bomen er omheen zit ook vaker een Havik en vrijwel zeker Buizerd. Heckrund loopt hier ook meestal in beeld: Hier is het weer droog, tactiek heeft gewerkt. Er staan aardig wat mensen. Die verdwijnen kort erop. Terwijl we vlak ervoor nog hadden geconstateerd dat het rustig was met de roofvogels komt er nu een Buizerd in beeld. Even later gevolgd door een Bruine Kiekendief en ter afsluiting komt er een Havik voorbij. Alles mooi, alhoewel soms kort, in beeld. Een grote kudde Konik staat in de verte, meerdere honderden paarden. Het aantal herten en runderen is veel lager, die zullen wel ergens anders bij elkaar staan. Via de Trekweg rijden we verder naar het zuiden. De gras- en luzerne velden zijn gedeeltelijk gemaaid. Op die velden staan veel reigers, Blauwe vooral, die profiteren nu de muizen zich niet meer goed kunnen verstoppen. De een zijn oogst, is de ander zijn eten.

Flevo Birdwatching

Meer weten? Boeken over de Oostvaardersplassen:

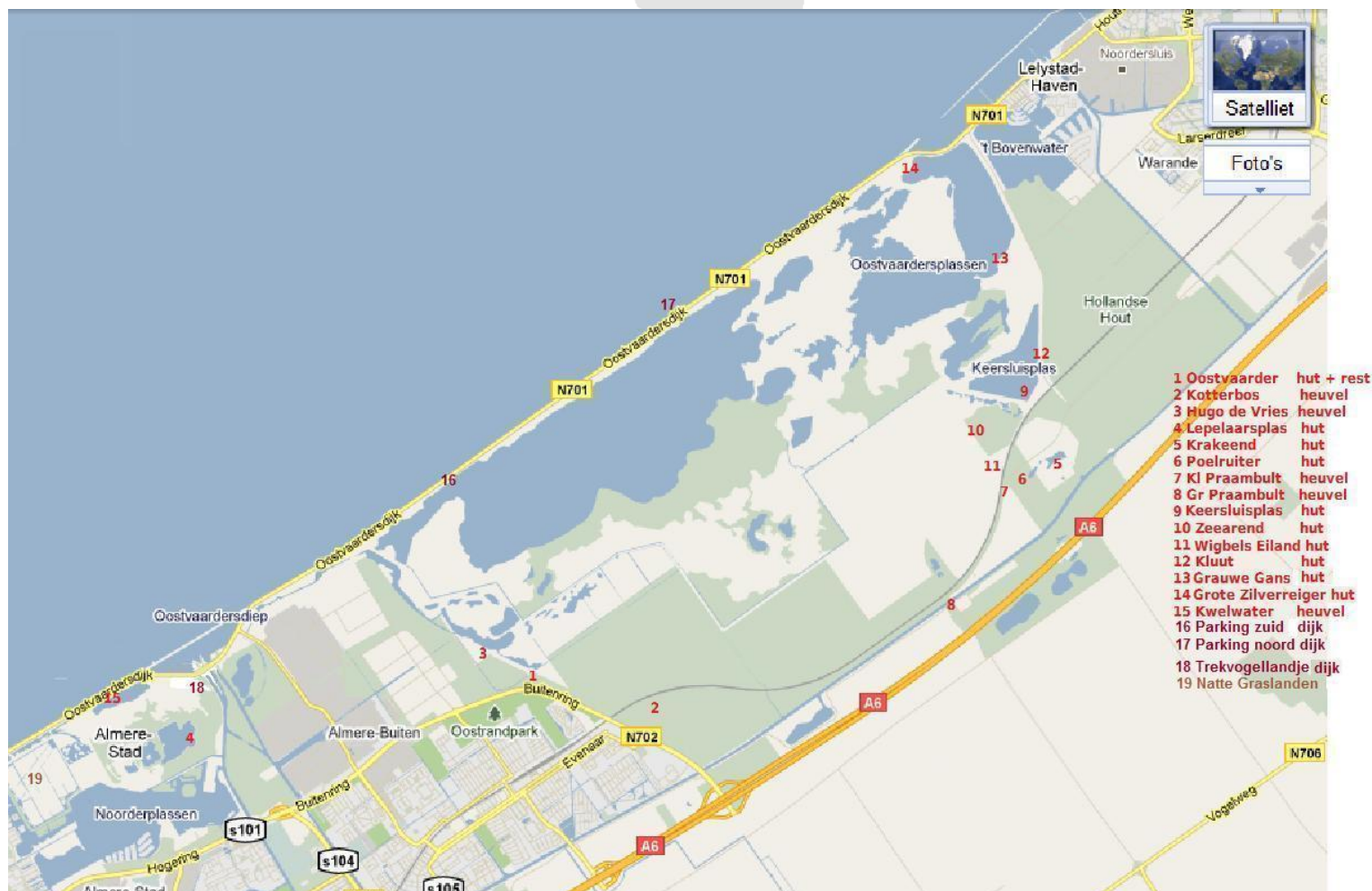

Titel: De Oostvaardersplassen, voorbij de grenzen van het vertrouwde. Fotografie: Ruben Smit. Tekst: Rinske Hillen en Jan Daan Hillen, in samenwerking met Frans Vera. ISBN 978-90-816300-1-6.

Titel: Oostvaardersplassen, nieuwe natuur op oude zeebodem. Samenstelling: Bremer, P., Berg, L van den, Euverman, G., Wigbels, V., Tempel, J. Uitgever : Staatsbosbeheer ISBN: 90-805009-2-5

Hutten en uitkijkheuvels in Flevoland, in of bij het gebied van de Oostvaardersplassen.

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

RAFIKI BIRDWATCHING

